



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Ο ΙΟΥΔΑΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΩΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ: <i>ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ</i>	
Μια κριτική παρουσίαση του έργου	11
i. Ο βίος του Παύλου	14
ii. Η θεολογία του Παύλου	18
ΕΠΙΜΕΤΡΟ I: Φυσική θεολογία(;)	34
ΕΠΙΜΕΤΡΟ II: Νέα προοπτική της Παύλειας θεολογίας	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Ο ΠΑΥΛΟΣ ΩΣ ΤΡΟΦΟΣ - ΜΑΝΑ (<i>Α' ΘΕΣ. 2, 7β-8</i>)	
Εισαγωγή	41
1. Έγενήθη <i>νήπιος</i> ή <i>ήπιος</i> ;	43
2. Η σημασία του χαρακτηρισμού <i>ήπιος</i>	46
3. Ο Παύλος ως τροφός	49
4. Η στάση των περιδεούντων φιλοσόφων	52
Συμπεράσματα	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
ΤΑ «ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ» ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (ΦΙΛΙΠΠΟΙ), ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (16, 11-40)	
Εισαγωγικά	62
1. Η θέση στο Μακροκείμενο	63
2. Η δομή της περικοπής και οι φιλολογικές τεχνικές	65
3. «Μηνύματα»	69
α. Λυδία	69
β. Η παιδίσκη	74
γ. Οι αρχές	78
Συμπεράσματα	80
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
Η ΠΙΣΤΗ ΩΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ <i>Το ἐκ πίστεως εἰς πίστιν</i> στο Ρωμ. 1, 17	
Εισαγωγικά	81

1. Ρωμ. 1, 17	82
2. Ρωμ. 3, 21-31	99
Συμπεράσματα	105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ
ΩΣ ΥΙΩΝ ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΘΕΟΥ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΑΛ. 3,6-9 ΚΑΙ 23-29

Εισαγωγή	108
A. Ἡ ἐνότητα 2, 15-5, 12	112
B. 3, 6-9: Οἱ πιστοὶ ὡς υἱοὶ Ἀβραάμ	120
Γ. 3, 23-29: Οἱ πιστοὶ υἱοὶ Θεοῦ	126
Συμπεράσματα	136
ΕΠΙΜΕΤΡΟ I: Ἡ λειτουργία τῆς περικοπῆς Γαλ. 2,15-21	138
ΕΠΙΜΕΤΡΟ II: Οἱ ἐνότητες Α καὶ Α΄	143
ΕΠΙΜΕΤΡΟ III: Τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἀντιπάλων τοῦ Παύλου στὴν Γαλ.	145

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΣΤΑ ΔΥΟ ΑΡΧΕΓΟΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ (Α΄ ΘΕΣ. & Α΄ ΚΟΡ.)

Εισαγωγικά	154
1. Ο ὅρος Ἐκκλησία καὶ ἡ σημασία του	157
2. Ἡ Ἐκκλησία στὴν Α΄ Θεσ. καὶ τὴν Α΄ Κορ.	163
Συμπεράσματα	181

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΦΙΛ. 3, 20-21

Εισαγωγικά	183
1. Το σύνταγμα <i>πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς</i> , οἱ ἀποδόσεις του στὴ Νέα Ἑλληνική καὶ ἡ σημασία του στὸ Φιλ. 3, 20	191
2. Το ἰουδαϊκὸ ὑπόβαθρο τοῦ πολιτεύματος	198
3. Το ἐλληνικὸ ὑπόβαθρο τοῦ πολιτεύματος	205
4. Ἡ σχέση τῆς ἐνότητας 3, 17-4, 1 με τὸ Συγκείμενο	219
Συμπεράσματα	222
ΕΠΙΜΕΤΡΟ I: Κάτοψη τῶν Φιλίππων	224
ΕΠΙΜΕΤΡΟ II: Νομίσματα τῶν Φιλίππων	224
ΕΠΙΜΕΤΡΟ III: Τὸ <i>πολιτεύεσθαι</i> στους Ἀποστολικούς Πατέρες	227

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ
Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ.

ΜΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

Εισαγωγικά	229
Ανάλυση	238

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΑΙΡΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ: ΤΟ «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ» ΤΩΝ ΚΟΛΟΣΣΩΝ

Εισαγωγικά	255
1. Η Εκκλησία των Κολοσσών και η αιτία συγγραφής της επιστολής	258
2. Το «κλίμα» των Κολοσσών	264
Συμπεράσματα	275

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ:

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ Η ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Εισαγωγικά	277
1. Εισαγωγική Ευλογία (1, 3-14)	283
2. Ευχαριστία (1, 15-23)	291
3. Η Εκκλησία στο Εφ. 1, 22	293
4. Η ειρήνη στην κάθετη και οριζόντια διάσταση	298
5. «Εγώ, Παύλος ο δέσμιος» (κεφ. 3)	303
6. Η παραίνεση και η προτροπή για επιστράτευση	308
Συμπεράσματα	315

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΩΣ ΜΑΧΑΙΡΑ

ΚΑΙ Η ΕΛΠΙΔΑ ΩΣ ΑΓΚΥΡΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Εισαγωγικά	335
1. Ο λόγος του Θεού ως μάχαιρα (4, 12-13)	340
2. Η ελπίδα ως «ιερή» άγκυρα (6, 19)	355
Συμπεράσματα	360

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

«ΜΙΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΤΟΥ ὄφθη ἀγγέλους (Α΄ ΤΙΜ. 3, 16)»

Εισαγωγικά	363
1. Ευαγγέλιο και άγγελοι στο παύλειο Corpus	365
2. Επιφάνεια και άγγελοι στην Α΄ Τιμ.	370
Συμπεράσματα	373

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΩΡΙΓΕΝΗ

ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΚΑΙ ΤΟΥ «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ»

ΤΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1. Η Αλεξάνδρεια το πρώτο ήμισυ του 3 ^{ου} αι. μ.Χ.	375
2. Η προσωπικότητα του Ωριγένη	381
3. Το <i>Περί Αρχών</i>	388
4. Παρατηρήσεις στο Υπόμνημα της <i>Προς Ρωμαίους</i>	398

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΑΡΤΕΜΙΣ ΚΑΙ ΘΕΚΛΑ.

Η «ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ» ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΘΕΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟ ΑΓΙΑ

Εισαγωγή	403
1. Το φιλολογικό είδος και περιεχόμενο των ΠΘ	404
2. Άρτεμις και Θέκλα	409
Συμπεράσματα	413

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ

– Μια ανάγνωση της αρεοπαγίτικης Ομιλίας επί τη βάσει του πλατωνικού Διαλόγου Ευθύφρων ή Περί Οσίου	446
– Αριστοτέλης και Ιουδαίοι στη Φιλολογία και την τέχνη την περίοδο 3ος π.Χ. - 1ος μ.Χ.	460

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΘΝΟΦΥΛΕΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΚΗ ΕΠΟΨΗ

1.1 Εισαγωγικά	569
1.2 Η «εθνική» ταυτότητα στην προχριστιανική περίοδο	471
1.2.1 Οι όροι έθνος, φυλή, γένος	471
1.2.2. Η Δημιουργία	477
1.2.3. Η Βαβέλ των γλωσσών	480
1.2.4. Αβραάμ	486
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Η συνάντηση Ελληνισμού και Ιουδαϊσμού	489
1.3. Η Εκκλησία των Εθνών	500
1.3.1 Ι. Χριστός ο «Ναζαρηνός»	500
1.3.2 Παύλος, ο απόστολος των εθνών	508
1.4 Η ιστορική διαδρομή μέχρι την καθιέρωση του Αυτοκεφάλου	522
Επίλογος	531

ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΛΟΝ

1.1 Εισαγωγικά: Περί της επικαιρότητας του Διαλόγου	541
1.2 Ο Διάλογος ως «αρχή» του Χριστιανισμού	544

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	556
-----------------	-----

ΟΙ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ	593
----------------------------------	-----

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ ΣΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ	595
--	-----